

Nykyklovnin kanssa taiteen voi kohdata uudella tavalla – Kun Janna Haavisto pistää nenäänsä pienen punaisen tarran, hänestä tulee Taika Ansa Idé

TS/Jane Iltanen

Nykyklovnin seurassa teoksia katsotaan uudella tavalla. Klovnihahmo Taika Ansa Idé eli Janna Haavisto kierrättää museovieraita seitsemän kertaa syksyn aikana.

KULTTUURI Turun Sanomat 29.8.2019 11:00 0

Leena-Kaisa Laakso

– Tässä mennään klovnitaajuudelle. Kutsun ihmisiä erilaiseen taiteen kokijuuteen. Siihen kuuluu läsnäolo, vuorovaikutus ja leikkisyys, **Janna Haavisto** kertoo.

Haavisto vie museon kävijöitä kierrokselle nykyklovni **Taika Ansa Idén** kanssa seitsemän kertaa syksyn aikana.

Yksi kierros kestää noin 45 minuuttia ja sen aikana kierretään museon teokset. Mutta nykyklovnin matkassa kaikkea katsotaan vähän eri kulmasta ja normeja kyseenalaistaen.

– Kaikki lähti omasta suhteestani nykytaiteeseen. Huomasin, että itselläni oli vahvat mallit siitä, miten museossa ollaan, että ollaan hiljaa ja käyttäytyään. Uskon, että myös monella muulla on tarve ymmärtää

ja älyllistä teoksia, hän kertoo.

Nykyklovni tutkii teoksia vaikka laulaen tai tilaa pitkin tanssien. Hämmästyks tai ilo saa näkyä.

Inspiraatiota kierrokseen Haavisto on hakenut muun muassa siitä, miten lapset käyttäytyvät ja kulkevat museossa.

Kun taidenäyttelyssä käynnin konventiot voi unohtaa, voi taiteen kohdata uudella, omalla tavallaan.

Haavisto on aiemmin vienyt klovneriaa muun muassa Turun linnaan, mutta konseptina nykyklovni museossa on ihan uusi.

–Kyllä tämä itseäkin jännittää. Toisaalta jännitys on klovneriassa aina läsnä, siinä on läsnäolo ja hetken herkkyyks. Klovneria on myös paljastavaa ja raakaa, siinä avaa itsensä muille, Haavisto kertoo.

Teatteri ja näyttelemine ovat kuuluneet turkulaisen Haaviston elämään lapsesta asti. Kesäteatterit, lavan lumo. Kun hän oli kaksikymmentä, tuli sirkus.

–Olin näytellyt aina. Olin aina ollut suorittaja ja hyvä koulussa ja päädyin tekemään klovneriaa, jossa mitään ei voi kontrolloida. Ehkä minulla on ollut vähän tulta päin -asenne, hän nauraa.

Haavisto on opiskellut sirkusalaa Turun taideakatemiassa ja tehnyt klovnerian maisterintutkinnon Tukholman teaterhögskolanissa. Nyt hän työskentelee myös sairaalaklovnina Tyksissä.

Klovneriassa hän uskoo olevan sopivasti haastetta, nykyklovneriassa vielä vähän enemmän, koska se on hänelle uutta.

–Pitää uskaltaa olla auki ihmisten edessä ja pyytää ihmisiä rakastamaan omaa hölmöyttään. Se vaatii aika paljon.

Idean nykyklovnin viemisestä museoon Haavisto sai jo kolmisen vuotta sitten.

Nykyklovnilla ei välttämättä ole punaista nenää tai hassuja vaatteita.

Nykyklovni voi haastaa myös klovniuden konventiot.

–Kun sanotaan klovni, mieleen tulee lapsen synttärikutsut tai ilmapalloeläimet. Nykyklovni on kauempana siitä, Haavisto sanoo.

Taika Ansa Idén hahmo on asiantunteva ja vahva naishenkilö, joka ajattelee olevansa ylemmällä tasolla kuin muut ja kokee voivansa auttaa muita.

Hän ei näytä hassulta.

Perinteisestä klovneriasta hänet erottaa myös muun muassa myös fokus ja katsekontaktin puute.

– Perinteinen klovni ei useinkaan kadota kontaktia yleisöön, Taika Ansa Idé saattaa seisoa vaikka selin yleisöön ohjaten fokuksen muualle.

Perinteinen klovni veisi myös esityksen päähuomion, nyt kierroksilla tärkeintä ovat taideteokset, Haavisto kertoo.

Jokainen kierros on uniikki ja syntyy hetkestä, yleisöstä ja tunnelmasta. Perusrunko Haavistolla on mietittynä, mutta se hengittää ryhmän kanssa samaan tahtiin. Tärkeintä on läsnäolo ja vuorovaikutus.

– Eniten minua yllätti se, miten jotkut teokset ovat avautuneet itsellenikin, kun niitä on käynyt useaan kertaan katsomassa. Joitakin oivalluksia yritän välittää muillekin, hän sanoo.

Kierrosten myötä Haavisto haluaa tutkia myös sitä, mitä nykyklovneria oikeastaan on.

Kierrosten nimestä löytyy myös viittaus **Edith Södergranin** runoon *Vierge Moderne*. Sillä Haavisto haluaa kytkeytyä myös haasteita kohdanneiden naistaiteilijoiden ketjuun.

– En näytä perinteiseltä klovnilta, ja historiassa naiset ovat harvoin olleet hauskoja. Haluan haastaa tätä perinnettä. Minulle on tosin sanottu, että nykyklovnin ei tarvitse olla hauska, mutta en ole ihan varma, hän sanoo.

Clowne Moderne -kierrokset Wäinö Aaltosen Museossa. 8.9. klo 15–16, 11.9. klo 17–18, 14.9. löp 15–16. Itäinen Rantakatu 38, Turku.